

Co ma wpływ na poziom bezpieczeństwa w szkole

I Baza szkoły

UoSO

Rozdział 1

Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności:

10) utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach; 16) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.

Art.5.7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność. Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności:

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;**

Art. 33. 1. nadzorowi /kuratora oświaty/

w szczególności podlega:

- zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.**

Art. 34a. 1. Organ prowadzący szkołę lub placówkę sprawuje nadzór nad jej działalnością

...w tym nad:

- przestrzeganiem obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów;**

**Rozporządzenie MEN
z dnia 7 października 2009 r.
w sprawie nadzoru pedagogicznego
(Dz. U. nr 168, poz. 1324 ze zm. w: 2013 r. poz. 560 z dnia 14 maja 2013 r.)
.....wymagania wobec szkół**

II Odpowiedzialność pracowników szkoły

Ustawa KN

Rozdział 2

Obowiązki nauczycieli

Art. 6. Nauczyciel obowiązany jest:

- 1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;**
- 2) – 5)**

Ustawa o systemie oświaty

Art. 4. Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

Art. 4a. Szkoły i placówki zapewniające uczniom dostęp do Internetu są obowiązane podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające. (*zapis w statucie*)

KN

Art. 75. 1./Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6.

2. Za uchybienia przeciwko porządkowi pracy, w rozumieniu art. 108 Kodeksu pracy, wymierza się nauczycielom kary porządkowe (upomnienie, nagana, grzywna)

Art. 76. 1. Karami dyscyplinarnymi dla nauczycieli są:

- 1) nagana z ostrzeżeniem;
- 2) (uchylony);
- 3) zwolnienie z pracy;
- 3a) zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania;
- 4) wydalenie z zawodu nauczycielskiego.

Co ma wpływ na poziom bezpieczeństwa w szkole

III uregulowania wewnętrzne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. nr 61 z późn. zm.)

§ 2. 1. Statut gimnazjum określa w szczególności:

- 2) sposób wykonywania zadań gimnazjum, z uwzględnieniem optymalnych warunków rozwoju ucznia, zasad bezpieczeństwa oraz zasad promocji i ochrony zdrowia,

§ 13. Statut gimnazjum określa zakres zadań nauczycieli oraz innych pracowników, w tym zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez gimnazjum, z uwzględnieniem przepisów § 14 - 17. /zmiana z 9.02.2007 r. Dz. U.

Nr 35, poz. 2290/

III uregulowania wewnętrzne

Zasadne wydaje się szczególne opracowanie regulaminów oraz zasad/procedur/postępowania nauczycieli, które będą określały te zadania podczas realizacji zajęć, które organizuje szkoła m.in.

Regulamin dyżurów nauczycieli w czasie przerw

Regulamin/zasady organizowania wycieczek i imprez

Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia

Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru, zasady prowadzenia ewakuacji

I inne.....

Zadania spoczywające na dyrektorze i nauczycielach

Rozporządzenie MEN z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
(Dz. U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 ze zmianami w 2009 r. nr 139, poz. 1130)

Dyrektor, co najmniej raz w roku, dokonuje kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, oraz określa kierunki ich poprawy.

Nie istnieje też jakaś specjalna forma protokołu ani nie musi to być praca jakiejś ściśle określonej, specjalistycznej komisji. Ta swoboda otwiera świetną okazję, aby włączyć do pracy zarówno rodziców, jak i samych uczniów. Nie istnieje też jakaś specjalna forma protokołu ani nie musi to być praca jakiejś ściśle określonej, specjalistycznej komisji. Ta swoboda otwiera świetną okazję, aby włączyć do pracy zarówno rodziców, jak i samych uczniów.

- **czuwanie nad równomiernym obciążeniem uczniów obowiązkami w poszczególnych dniach tygodnia**

od 2009 r. nie ma „literalnego” obowiązku dbania o to, aby różnicować uczniom zajęcia każdego dnia i starać się, aby zajęcia nie były łączone w kilkugodzinne bloki, ale rezygnując z tych wskazówek trudno przecież zachować równomierność obciążenia. Kontrolowaniu tego obszaru w sposób szczegółowy zajmują się służby inspekcji sanitarnej na podstawie Ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, z art. 1. dowiemy się, że: „Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami m.in.: higieny procesów nauczania i wychowania”

- *zapewnienie uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły.*
- *Ten obowiązek należy zapewnić uczniom, którzy w roku szkolnym 2009/2010 zostali objęci nową podstawą programową. Przepis nie określa, w jaki sposób ma być to zapewnione, czyli nie muszą to być obowiązkowo szafki dla każdego ucznia. Wybierając jednak inne rozwiązanie, musimy także zadbać o to, aby pozostawione podręczniki i przybory były bezpieczne.*

Umieszczenie planu ewakuacji w widocznym miejscu.

- *Niestety, w wielu szkołach trudno taki plan odszukać – co prawda jest, ale często jego „widoczność” jest znacznie utrudniona, ze względu na dosyć swobodne interpretowanie pojęcia „widoczne miejsce”. Być może takie plany to mało estetyczna ozdoba, ale akurat w tym przypadku priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa, a nie względy estetyczne.*

Poniżej katalog obowiązków dyrektora i nauczycieli związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa wynikających z ww. rozporządzenia:

- **Trwale i wyraźne oznaczenie dróg ewakuacji** (*miejmy na uwadze to, że oznakowanie dróg „dzięki” aktywności uczniów niekoniecznie zachowuje trwałość...*)

- **Ogrodzenie terenu szkoły.** *Pamiętajmy o zgłoszeniu tej czynności właściwemu organowi, w przypadku kiedy ogrodzenie będzie wykonywane od strony drogi publicznej. Taki wymóg nakłada art. 28 i kolejne ustawy Prawo budowlane.*
- **Przeprowadzanie prac remontowych, instalacyjnych i naprawczych w czasie nieobecności uczniów** - *uczniowie nie mogą przebywać nie tylko w konkretnych, remontowanych pomieszczeniach, ale także w miejscach remontów, co znacznie bardziej ogranicza możliwości nauczania w tym czasie. Oczywiście optymalną jest sytuacja, kiedy remont w szkole jest prowadzony w czasie wakacji, kiedy uczniów nie ma w szkole. Jednak zdarza się, że remont jest konieczny na skutek usterki w czasie trwania zajęć szkolnych. To tworzy już znacznie bardziej skomplikowaną sytuację, co oznacza, że uwaga powinna być wzmożona.*
- **Wyposażenie terenu szkoły, przejść, dróg i boisk w odpowiednie oświetlenie** *(warto przyjrzeć się uważnie oświetleniu boisk, a szczególnie tym dawno nieczynnym lampom, które być może już nie służą oświetleniu boiska i nigdy nie będą służyć, ale stoją sobie w okolicy, czy aby na pewno „do końca” są nieczynne...).*
- **Wyrównanie nawierzchni dróg, przejść i boisk** *(„kłaniają się” tutaj obowiązujące normy, szczególnie te dotyczące nawierzchni boisk).*

Utrzymywanie w sprawności instalacji odprowadzającej wodę i ścieki.

- **Zabezpieczenie i udroźnienie otworów kanalizacyjnych i studzienek.**
- **Zabezpieczenie wyjścia ze szkoły przed bezpośrednim wyjściem na jezdnię** *(często radykalnym rozwiązaniem tej sytuacji, jest zamknięcie drzwi głównych szkoły na cztery spusty i wpuszczanie uczniów „tyłem”*
- **Oczyszczenie przejść na terenie szkoły ze śniegu i lodu oraz posypanie piaskiem.**
- **Utrzymywanie urządzeń higieniczno-sanitarnych w czystości i pełnej sprawności z jednoczesnym zapewnieniem w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej.**
- **Zapewnienie w pomieszczeniach szkolnych właściwego oświetlenia, wentylacji**

i ogrzewania. Tutaj mamy sporo do zrobienia – o ile z ogrzewaniem najczęściej nie ma problemów, o tyle oświetlenie i wentylacja to już obszar nie tak doskonały. Ponownie – obowiązujące normy, ale i indywidualne oczekiwania.

- **Dbanie o to, aby sprzęt szkolny dostosowany był do wymogów ergonomii** (zróżnicowane stoliki i krzesła dostosowane do potrzeb konkretnego ucznia – różnice w budowie fizycznej uczniów są znaczne, szczególnie w starszych klasach szkoły podstawowej, a sprzęt identyczny...).
- **Kontrola atestów i certyfikatów wyposażenia szkolnego.**
- **Utrzymywanie kuchni i stołówki w należytej czystości** („należyta” czystość z pewnością będzie podlegała osobnej kontroli inspekcji sanitarnej, jednak nie tylko z tego powodu warto ją stale utrzymywać na wysokim poziomie – wszystkim wiadomo, że zdarzają się przypadki zachorowań uczniów, które mają związek z zaniedbaniami higieny w kuchni lub w stołówce).
- **Kontrola stanu technicznego wyposażenia kuchni i stołówki.**
- **Zapewnienie regularnego wietrzenia pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia, zarówno podczas przerw, jak i w trakcie zajęć** (nie należą do rzadkości sytuacje, w których cała lekcja przebiega w pomieszczeniu, które nie jest wietrzone nie tylko w trakcie, ale i przed zajęciami!).
- **Oznaczenie i zabezpieczenie pomieszczeń, do których wstęp jest wzbroniony osobom nieupoważnionym.**
- **Czuwanie, aby żadne zajęcia nie były prowadzone bez nadzoru upoważnionej do tego osoby** (Wydawać by się mogło, że podstawowy obowiązek nauczyciela, czyli fizyczna obecność w klasie jest w pełni realizowany. Niestety, zdarza się, że tak nie jest! Szczególnym momentem jest początek lekcji, kiedy to nauczyciele, spóźniając, tłumacząc to tym, że musieli pójść po dziennik... Jeśli dochodzi do takich sytuacji, o czym powinien wiedzieć dyrektor szkoły, konieczne jest systemowe opracowanie rozwiązania tego problemu, który dla wielu wydaje się blahy).
- **Wyznaczenie i nadzorowanie dyżurów nauczycieli podczas przerw** (nie jest łatwo opracować sensowny system dyżurów nauczycielskich, szczególnie

w szkołach, które mają bardzo długie korytarze, a do tego wiele zakamarków.
To prawdziwe wyzwanie, jednak nie ma tutaj taryfy ulgowej).

- **Umożliwienie uczniom przebywania podczas przerw na świeżym powietrzu pod opieką nauczyciela.** (prawo uczniów do przebywania na wolnym powietrzu w trakcie przerw, oczywiście w przypadku sprzyjającej aury, jest bardzo często łamane.troska o bezpieczeństwo skłania do działania radykalnego, czyli zamykania drzwi szkoły i trzymania wszystkich „pod dachem”, ale niestety... Trzeba podjąć to kolejne wyzwanie i zorganizować opiekę nauczycieli nad uczniami na zewnątrz, o ile warunki atmosferyczne na to pozwalają).
- **Zabezpieczenie schodów poręczami uniemożliwiającymi zsuwanie się po nich.**
- **Zabezpieczenie przestrzeni pomiędzy ciągami schodów siatką lub w inny, skuteczny sposób** (sposób wykonania takiego zabezpieczenia w niektórych szkołach, budzi strach...).
- **Sprawdzenie stopnia śliskości stopni schodów.**
- **Kontrola sprawności i bezpieczeństwa maszyn i urządzeń technicznych.**
- **Kontrola temperatury w pomieszczeniach szkolnych** (nie niższa niż 18 stopni C – w przypadku braku możliwości zapewnienia takiej temperatury dyrektor obowiązkowo zawiesza zajęcia na czas oznaczony bez zgody organu prowadzącego, a jedynie z powiadomieniem go. Nie istnieje konieczność powiadamiania kuratora oświaty).
- **Zawieszanie zajęć w przypadku zbyt niskiej temperatury na dworze (-15 stopni lub mniej przez kolejne dwa dni o godzinie 21) lub wystąpienia zagrożeń zdrowia uczniów** (to jedynie możliwość, ale za zgodą organu prowadzącego).
- **Podjęcie decyzji o niedopuszczeniu do rozpoczęcia zajęć w przypadku, gdy pomieszczenie lub jego wyposażenie stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa, a w przypadku ujawnienia się takiego zagrożenia w trakcie zajęć – przerwanie ich i natychmiastowe wyprowadzenie z pomieszczenia uczniów** (taką decyzję podejmuje także nauczyciel prowadzący zajęcia – nauczyciele nie zawsze to wiedzą)
- **Wyposażenie w zasadzie każdego pomieszczenia szkoły w apteczki zawierające środki do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcjami**

jej udzielania (dotyczy także pokoju nauczycielskiego i pokoju nauczycieli wychowania fizycznego).

- **Przeszkolenie wszystkich nauczycieli w zakresie udzielania pierwszej pomocy.**
- Wywieszenie w widocznych miejscach w warsztatach, pracowniach i laboratoriach instrukcji i regulaminów.
- Udostępnienie kart charakterystyk substancji niebezpiecznych i preparatów chemicznych osobom, które prowadzą zajęcia z tymi preparatami (*koniecznie należy zaznajomić uczniów z tymi kartami w przypadku używania konkretnych substancji podczas zajęć*).
- Zapewnienie nadzoru nad uczniami podczas zawodów sportowych organizowanych przez szkołę.
- Zapewnienie bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć wychowania fizycznego i nadzorowanie, aby ćwiczenia były dostosowane do aktualnej sprawności i wydolności uczniów (nie z każdego ucznia da się „zrobić” olimpijczyka, a ocena z tego przedmiotu zależy także od wysiłku, który wkłada uczeń w wykonanie ćwiczeń).
- Poinformowanie nauczycieli, o obowiązku zwolnienia ucznia z wykonywania ćwiczeń podczas zajęć wychowania fizycznego, jeśli uskarża się on na dolegliwości zdrowotne z jednoczesnym powiadomieniem o tym fakcie rodziców ucznia. (*Ilu z nas pamięta o takim obowiązku? Szczególnie w przypadku dziewcząt, które z powodów oczywistych zgłaszają dolegliwości, jest to niezwykle ważne. Rzecz jasna, wymagana jest tutaj duża delikatność ze strony nauczycieli i wrażliwość, których bywa, że czasami brakuje...*).
- **Kontrola właściwego umocowania sprzętu sportowego.**
- **Zapewnienie wystarczającej liczby opiekunów w czasie imprez i wycieczek w szkole i poza szkołą** (*nieustannie określenie „wystarczająca” spędza sen z powiek wielu dyrektorom. W większości przypadków, kiedy niestety dojdzie do jakiegoś nieszczęścia podczas wycieczki, istnieje ryzyko narażenia się na to, że zaakceptowana liczba opiekunów była jednak niewystarczająca*).
- **Zawiadamianie niezwłoczne o wypadku ucznia jego rodziców, organu prowadzącego, społecznego inspektora pracy, pracownika odpowiedzialnego**

za bhp i rady rodziców (*jedynie wypadek śmiertelny, ciężki lub zbiorowy wymaga powiadomienia niezwłocznego prokuratora i kuratora oświaty*)

- **Zabezpieczenie miejsca wypadku do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy.**
- **Powolywanie zespołu powypadkowego, badającego okoliczności wypadku ucznia.**
- **Przygotowanie protokołu powypadkowego** (*przekazuje się go do organu prowadzącego lub kuratora oświaty jedynie na wniosek tych organów*).
- **Prowadzenie rejestru wypadków.**
- **Analizowanie przyczyn i okoliczności wypadków i omówienie ich z pracownikami szkoły** (*fakt dokonania tych czynności warto wyraźnie odnotować w dokumentacji np. w protokole posiedzenia rady pedagogicznej*).

Troska o zdrowie jako jeden z aspektów bezpieczeństwa

- **Ustawa o systemie oświaty, jako jeden z głównych, podstawowych obowiązków nauczycieli wymienia troskę o zdrowie uczniów.**
- *Jak realizować ten obowiązek w świetle prawnej sytuacji związanej z tym, co ze zdrowiem kojarzy się bardzo często, czyli podawanie leków uczniom, którzy takiego lekarstwa potrzebują. W maju 2010 roku ukazało się stanowisko Ministerstwa Zdrowia w sprawie możliwości podawania leków dzieciom przez nauczycieli w szkole i przedszkolu.*
- Zacytuję je prawie w całości, gdyż **sprawa nadal nie jest powszechnie znana.** Minister Zdrowia w przypadku stanów nagłych, wymagających natychmiastowej interwencji lekarskiej zobowiązuje nauczycieli, dyrektorów lub pielęgniarki do podjęcia działań z zakresu pomocy przedmedycznej z uwzględnieniem posiadanych umiejętności oraz wezwania karetki pogotowia ratunkowego.
- Jednocześnie wskazuje, że obowiązkiem naszym jest zawiadomienie rodziców lub opiekunów prawnych dziecka. Jeżeli uczniowie zgłaszają inne problemy zdrowotne, czyli na przykład boli je brzuch, pielęgniarka po rozmowie

z uczniem zawiadamia rodziców lub opiekunów prawnych z zaleceniem konieczności odbycia konsultacji lekarskiej. No tak, a kiedy nie ma pielęgniarki? **Wtedy takie działania musi podjąć dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba!**

- Minister zdrowia odnosi się również do kwestii podawania leków - jedynie w odniesieniu do chorób przewlekłych. (rodzice dziecka - przed przyjęciem go do szkoły - zobowiązani są do przedłożenia informacji na temat tego, na jaką chorobę dziecko choruje i jakie leki na zalecenie lekarza zażywa. Podają nazwę leku i sposób dawkowania. Według ministra zdrowia konieczne jest dołączenie przez rodziców lub opiekunów prawnych zlecenia lekarskiego oraz pisemnego upoważnienia pielęgniarce do podawania dziecku leków. Wymóg ten dotyczy także uczniów pełnoletnich.
- W przypadku nieobecności pielęgniarki - czynności te mogą wykonywać również inne osoby (w tym: samo dziecko, rodzic, nauczyciel), jeżeli odbyły przeszkolenie w tym zakresie. Osoby przyjmujące takie zadanie muszą wyrazić na to zgodę, zaś posiadanie wykształcenia medycznego nie jest wymogiem koniecznym.
- Delegowanie przez rodziców uprawnień do wykonywania czynności związanych z opieką nad dzieckiem oraz zgoda pracownika szkoły i zobowiązanie do sprawowania opieki winny mieć formę umowy (ustnej lub pisemnej) pomiędzy rodzicami dziecka przewlekle chorego a pracownikiem szkoły. Nie można jednak nauczycielowi narzucić takiego obowiązku, tym bardziej gdyby nie miał przeszkolenia w tym zakresie. Jakiego? Tutaj minister nie precyzuje, uspokaja jednak, że nie musi to być wykształcenie medyczne...
- Co robić w przypadku kiedy nie ma chętnych? Czy może dyrektor polecić wykonanie takiego zadania nauczycielom? Według mnie nie może! Chyba wtedy te obowiązki musi wziąć na siebie albo postarać się o ciągły dyżur pielęgniarki – to najwygodniejsze wyjście.

Bezpieczeństwo w aspekcie zdrowia psychicznego

- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w dziedzinie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym** w sposób jasny zobowiązuje m.in. szkoły **do organizowania i prowadzenia działań w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym**. Działania te mają być realizowane w szczególności przez: rozwijanie w społeczeństwie wiedzy i umiejętności potrzebnych człowiekowi do samorozwoju i samorealizacji, radzenia sobie ze stresami i wymaganiami środowiska oraz zwiększania kontroli nad swoim zdrowiem psychicznym, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, **w tym zapobiegających nadużywaniu alkoholu, używaniu innych substancji psychoaktywnych i paleniu tytoniu**.
- tematy związane z zapobieganiem nadużywania alkoholu, innych używek i palenia tytoniu w kontekście bezpieczeństwa w szkole, doskonale wpasowują się w cele programu profilaktyki oraz programu wychowawczego, który jest opracowywany w każdej szkole. Nie można ujmować tych problemów w sposób wąski, czyli wyłącznie jako profilaktyki, bez uwzględnienia aspektu bezpieczeństwa.
- *Opracowując szkolną strategię zapewniania bezpiecznych warunków, w tym wolności od zagrożeń pochodzących od używek, warto korzystać z przepisów zawartych w kilku ustawach. Do każdej ze wspomnianych używek odnajdziemy stosowną ustawę. I tak:*
- **ustawę z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.**
- *Nie tak dawno została ona dosyć radykalnie znowelizowana – zawężając w sposób dosłowny pole manewru palaczom. Zobowiązuje właściciela lub zarządzającego obiektem lub środkiem transportu, w którym obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych, do umieszczenia w widocznych miejscach odpowiednich oznaczeń słownych i graficznych informujących o zakazie palenia*

wyrobów tytoniowych na danym terenie... Niestety, w szkołach trudno nie raz odszukać wymagane przepisem oznaczenia.

- **ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zapobieganie problemom alkoholowym to zadanie własne gmin. W tym zakresie także na szkołach spoczywa ciężar prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.**
- *art. 23 uprawnia osoby i instytucje do udzielania pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym nawet wbrew woli rodziców lub opiekunów będących w stanie nietrzeźwym. Ten przepis stanowi istotne wsparcie w rozstrzygnięciu dylematu głównie dyrektorów przedszkoli. Zdarza się, że stają oni przed wyborem – przekazać dziecko pijanemu rodzicowi, czy też nie.*
- - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- *Twórcy ustawy, wyraźniej niż poprzednio, bardzo dokładnie określili, że także szkoły i przedszkola realizują regulacje ustawy. W art. 5 zawarli informację, że zadania dotyczące przeciwdziałania narkomanii są realizowane, w zakresie określonym w ustawie, także przez (...) przedszkola, szkoły (...). Czyli warto prześledzić uważnie przepisy tej ustawy!*
- *Bardzo szczegółowo zajmuje się ona problemem narkotyków i myślę, że sporo cennej wiedzy każdy z nas mógłby wynieść z lektury tej ustawy. Podobnie jak w przypadku alkoholu zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii należą do zadań własnych gmin. Tym samym szkoły mają - także jak poprzednio - podobne zadania **prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii wśród dzieci i młodzieży** .*
- art. 4a Ustawy o systemie oświaty w podkreśla, że szkoły i placówki zapewniające uczniom dostęp do Internetu są obowiązane podejmować

działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

- *....programy zabezpieczające są szeroko dostępne i to często darmowe, ale obowiązek nie dotyczy wyłącznie instalacji i aktualizacji oprogramowania. Zwrot „w szczególności” nie znaczy nic więcej jak tylko szczególne zwrócenie uwagi na te sprawy, ale pozostaje cała paleta działań edukacyjnych, które mają zapewniać uczniom bezpieczeństwo w tym zakresie. Delikatna to bardzo sprawa, jak określić treści, które mogą być dla uczniów szkodliwe i balansujemy tutaj na granicy brutalnej cenzury, a tym samym naruszenia prawa do swobodnego dostępu do informacji z różnych źródeł. Popracujmy z uczniami, uświadamiając im konsekwencje korzystania z Internetu, kopiowania, umieszczania swoich wypowiedzi itp. Sami sobie często nie zdajemy sprawy z tego, jakie zagrożenia nie tylko w treści związane są z Internetem. A sporo spraw znajduje finał w przepisach kodeksu karnego lub co najmniej wykroczeń.*
- *Inny aspekt zagrożeń związanych z Internetem, to „wyciek” danych ze szkoły, szczególnie danych wrażliwych, niejawnych, osobowych itp.*
- *W związku z powyższym warto mieć stale na uwadze nie tylko w kontaktach z rodzicami **ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, ze szczególnym uwzględnieniem art. 48 – 54** czyli niemalże całego rozdziału 8 o groźnym tytule Przepisy karne...: „kto przetwarza w zbiorze dane osobowe, choć ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo do których przetwarzania nie jest uprawniony, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.*

Planowanie procesu bezpieczeństwa

- ✓ Diagnostyka
- ✓ Analiza
- ✓ Wnioski
- ✓ Wdrożenie wniosków
- ✓ EFEKTY ---stwierdzenie czy wdrożone działania okazały się skuteczne